

nedeljski
Primorski dnevnik

Leto XV. - Št. 165 (4319) TRST, nedelja 12. julija 1959 Cena 30 lir Poština plačana v gotovini Abb. postale I gruppo

Pomorsčakom ni dovolj samo polovica plače

Vsaj to bi lahko razumeli ministri in brodarji - Od petka stavkajo kovinarji

Po daljšem razdobju smo bili v Trstu ponovno priče rezkemu zvižanju policijskih avtomobilskih siren, pretepanju s pendreki, divjemu zaganjanju »čepov« v množico in sličnim policijskim postopkom, s katerimi naj bi »vzpostavili« javni red in mir.

Do prvih in istočasno najostrejših spopadov je prišlo v torek, ko so stavkajoči pomorsčaki skušali preprečiti odhod »Saturnus«. To jim ni sicer v celoti uspelo, ker so ladjo odvezali in odpeljali od pomorske postaje. Vendar pa je bila prav zaradi njihovega nastopa družba lastnica prisiljena, da se je vsaj začasno odpovedala poskusu, da bi na potniško ladjo vkrcali za silo od vseh vetrov zbrano posadko stavkajočih in ladjo odpeljali na vojniško pristanišče New York. »Saturnus« je v suhem doku in ne bo mogel odpluti preden ne bodo končali stavke delavci Trzanskega arzenala.

Demonstracije pomorsčakov so se nadaljevale v sredo, ko so pomorsčaki nosili po mestu napise s svojimi najpomembnejšimi zahtevami. Končno je do demonstracij prišlo še v petek, ko so hodili po tržniških ulicah skupno stavkajoči kovinarji in pomorsčaki.

Vse te akcije so bile povsem spontane in bi se brez nepotrebne policijske intervencije končale po tem v miru, tako da ne bi bila ogrožena ne varnost ne premoženje katekete koli meščana. Istočasno pa je v vseh teh delih velika večina prebivalstva odločno na strani stavkajočih pomorsčakov in kovinarjev in to ne samo z besedami. Podpora prebivalstva je namreč prišla do izraza tudi v občinskem svetu, kjer so vsi svetovalci (nekateri odkrito, drugi po sili razmer) podprli stavkajoče in z desetminutno prekinitvijo občinske seje obsodili ravnanje policije.

Pomorsčaki stavkajo že več kot mesec dni zato, da bi dosegli povzvišanje plač, ki jim imajo ne-

dvomno pravico, saj je v polemiki med njih sindikalnimi organizacijami in gospodarji dokumentirano dokazano, da prejema pomorsčak od 40 do 50 tisoč lir na mesec in da je vkrcaan komaj polovico mesecev na leto, kar pomeni, da prejema plačo samo pol leta.

K temu pa je treba še dodati režim, ki vlada na zal pretevilnih ladjah: ozke kabine brez zraka, slaba hrana, izredno naporno in odgovorno delo, placevanje nadur samo do določene meje, sikaniranje in podobno. Zato so tudi upravičene številne druge zahteve in zlasti zahteva, da je na krovu prisoten izvoljeni sindikalni predstavnik, ki naj bi skrbel za izvajanje zakonov in delovnih pogojev, ki se jih pomorsčaki.

Kovinarji so pričeli s ponovnim stavkovnim bojem v petek in bodo stavkali pet dni. Vendar pa to ni prva stavka, saj so se v prvih mesecih vrstila enodnevna stavka nato so stankovali dva dni, končno izmenoma v raznih podjetjih različno število ur. Vse te stavke so bile enotne in izredno odločne, saj je vedno presegalo število stavkajočih 90 odstotkov.

Tudi razlogi, ki so naveli kovinarje na stavko, so v glavnih potezah podobni razlogom pomorsčakov. Plače jim niso povzeli že od leta 1951, delovna pogodba je stara več kot deset let in režim, ki ga skušajo ustvariti številna podjetja, lahko označimo samo s premilo besedo: policijski.

Ekonomisti iz vrst sindikalnih organizacij so istočasno kot ekonomisti »confindustrial« in »fedarme« izračunali, da bi izpolnitev delavskih zahtev bila za 6 do 10 krat nižja, kot znaša škoda od do sedaj izvedenih stavk.

Preprosta logika jasno govori, da bi se delodajalcem iz čisto gospodarskih razlogov splačalo sprejeti delavske zahteve v celoti (ni pa dvoma da bi na pogajanjih lahko marsikaj znižali), vendar pa trma-

sto vztrajajo in do sedaj niso popustili.

Očitno gre za voljo velekapitala, ki hoče upogniti celotni delavski razred in ne samo ti dve kategoriji in ki zlasti želi, da se ne

Velika množica delavcev ladjedelnic, Tovarne strojev, ILVA in številnih drugih industrijskih podjetij, pomorsčakov in meščanov se je včeraj zbrala na Trgu Garibaldi, kjer je govoril tajnik FIOM-CGIL Lama.

Zborovanje je potekalo povsem v redu in po zaključku so se udeleženci pričeli vračati na svoje domove, ne da bi formalni od oblasti s razlogov javne varnosti prepovedano povelje. Kljub temu pa so policijski organi postavili na Barierii kordon. Po krajskem prerivanju se je začela izobreda in prišlo je do napadov, kot je razvidno s spodnje slike. Vendar pa — zalvaljujoc se mirnemu in zadržanemu obnašanju delavcev — ni prišlo do nobene resnejše incidenta. Kljub temu pa so tudi včeraj porinili na grob način dva delavca v policijski avto. Prvi iz teh primerov je dobro razviden iz tretje slike.

bi enotnost med sindikalnimi organizacijami utrdila z uspešnim zaključkom stavkovnega gibanja.

Očitno pa je tudi, da ta napad velekapitala na delavske pravice zanima povsem stvarno ne samo v teh dveh velikih stavkah sodelujočih delavcev, temveč vse druge številne kategorije in celotno delovno prebivalstvo.

To so razumeli prebivalci ne samo v Trstu, temveč tudi v vseh drugih italijanskih mestih, in prav ta enotnost je tudi porok za nadaljnjo in uspešno borbo, je porok, da delavci ne bodo omagali do končne zmage.

B. S.

Pred jutrišnjo obnovo sestanka štirih zunanjih ministrov v Ženevi
Gromiko poudarja, da samo junijski predlogi vlade SZ predstavljajo dobro podlago za sporazum

Herter pa je izjavil, da ne goji velikega upanja v uspeh - Danes bo sestanek zahodnih ministrov ob sodelovanju Pelle - Včeraj sta se sestala Gromiko in Bolz, ki sta prva prispela v Ženevo

ZENEVA, 10. — Prva dva zunanja ministra, ki bosta nadaljevala z ostalimi sestanki v ponedeljek, sta že danes prispela v Ženevo. Sovjetski zunanji minister Andrej Gromiko, ki je odpotoval danes zjutraj z letalom iz Moskve, je prispel v Ženevo okrog polne na letalu »IL-18«. Z njim je prispela vsa sovjetska delegacija, katere člani so isti, ki so se udeležili konference pred prekinitvijo. Ob prihodu na letališče je Gromiko prebral v angleščini izjavo, v kateri je poudaril, da samo sovjetski predlogi od 9. in 19. junija predstavljajo dobro podlago za sporazum.

V teh predlogih so predvidena ustanovitve vsenemškega odbora, ki naj bi imel prispevati k dosegli pozitivnih rezultatov prihodnjih pogajanj. Če obstaja tudi s strani zahodnih držav želja po upoštevanju interesov vseh udeležencev konference, je zaključil svojo izjavo Gromiko, potem bo mogoče doseči uspeha.

Drugi je prispel v Ženevo danes zunanji minister Vzhodne Nemčije dr. Bolz, in sicer z vlakom. Tudi on je dal izjavo, v kateri je poudaril, da vlada Vzhodne Nemčije zahteva, kot prej, sklenitev mirovne pogodbe z Nemčijo in statuti za svobodno in demilitarizirano zahodnoobmočje o mesto, da bi se na ta način dosegla pomiritev v tem nevarnem središču napetosti. »Nemško ljudstvo, je dodal Bolz, zahteva v prvi vrsti začeti razpravljanje med delegacijama obeh Nemcij o sklenitvi nenapadnega pakta. Direktive naše vlade odgovarjajo želji našega ljudstva. Stori bomo vse, kar je mogoče, da bi prispevali k uspehu konference.«

Okrog 18. ure sta se Gromiko in Bolz sestala na sedežu sovjetske delegacije v Ženevi.

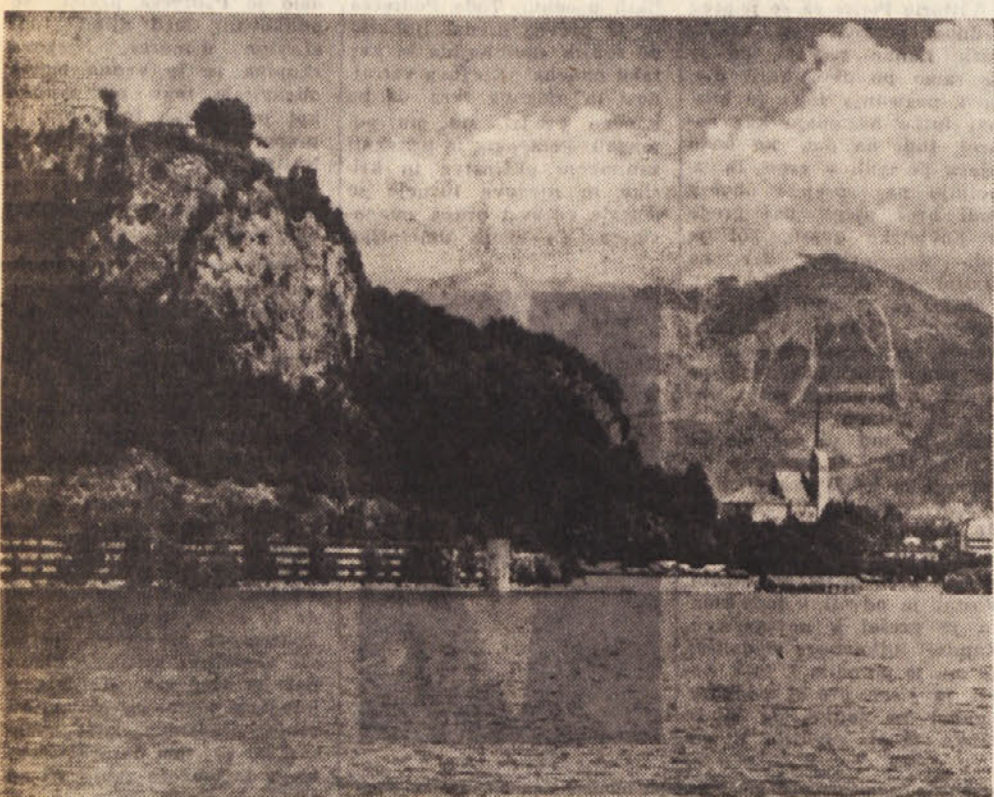
Herter pa je danes odpotoval iz Washingtona z letalom v Ženevo ter izjavil: »V Ženevi bomo kot v preteklosti vodili pogajanja v dobri veri. Odločeni smo obdržati naše obveznosti do dveh milijonov svobodnih meščanov zahodnega Berlina. Nato je dodal, da se bodo ZDA, Francija in Velika Britanija ponovno trudile, da bi dosegli v Ženevi razumen sporazum s Sovjetsko zvezo glede vprašanj Nemčije in Berlina. Poudaril pa je, da ne goji velikega upanja v uspeh.«

Pogajanja s Sovjetsko zvezo, je dejal Herter, zahtevajo nemerno potrpežljivost in dolgotrajno delo. Končno je izrazil zaupanje v enotnost zahodnih zaveznikov, ki naj bi ostala trdna tudi med novo fazo ženevske konference. Ko je omenil razgovore, ki jih bo imel v Ottawi z kanadskim predsednikom vlade in zunanjim ministrom, je Herter dejal, da je ta sestanek važen za tesno sodelovanje med Kanado in ZDA. Herterjevo letalo je odpotovalo ob 14.45 uri v Ottawo, od koder bo Herter odpotoval ponoči ob 23. uri v Ženevo. Tudi v Ottawi je ponovil Herter novinarjem v glavnem svojo washingtonsko izjavo.

12. Luksemburga pa poročajo, da je zunanji minister Zahodne Nemčije von Brentano dopotoval danes (Nadaljevanje na 8. strani)

BLED „Dežela kranjska nima lepš'ga kraja ko je z okolščno ta, podoba raja“

Narava je tu nakopičila vse svoje lepote, ki vsako leto privabljajo številne domače in tuje goste

Na pečini ob jezeru se dviga stari grad

Vsa Slovenija je prepolna naravnih lepote, toda kolikor je teh lepote in prirodnih zanimivosti zbrano prav v blejski kotlini, ni primera niti v najbolj znanih turističnih predelih. Bled s svojo okolico je resda miniaturna vseh lepote in umotvorov, ki jih je narava skozi dolga tisočletja

krojila v okras že itak bogati slovenski deželi. Prav zato je Bled tisti prelepi kotiček, v katerem človek lahko spozna vse značilnosti Slovenije skupno z življenjem in običaji njenih delovnih in gostoljubnih ljudi.

Bled s svojo okolico nala tudi najbolj razva-

jene oči tuja, ki so mu poznani malone vsi turistični predeli Evrope. Dejstvo je, da se prav ti ljudje leto za letom vračajo v Slovenijo in postajajo zvesti gostje Bleda.

Bled je pač eno izmed

mednarodnih letovišč, ki

ni izumetničeno, kajti človek, če ga je še tako ure-

jal, nikdar ni izmislil nje-

govih naravnih lepote.

Sicer pa je Bled poln

človeku nenavadnih pestro-

stosti. Krog in krog je obdan

s vncem visokih planin-

skih masivov, s močnimi

vršaci Julijskih Alp in

Karavank, ki se v poz-

nem poletju krijejo v svo-

jih osojnih legah hladni

in kristalno beli sneg, med-

tem ko tu v tej blejski

kotlini sonce veselo raz-

greva vse lepote prirode in

ljudi in nudi blagodejno

uteho v prijetno topli je-

zerski vodi. Čeprav nad-

morska višina Blejskega

jezera znaša komaj dobrih

500 m, ga je njegov bli-

žnji alpski svet izredno o-

boval s kozmičnimi žar-

ki, ki dajejo telesu tisto

bakrenorodečo polt, kakršne

si je sicer moč navzpeti le

v planinah in visinskih

predelih.

To, kar najbolj krasí

Bled, je vsekakor prelepo

in lepo izoblikovano jeze-

ro glacialnega izvora. Nje-

gova dolžina znaša pribli-

žno 2 km, širina pa 1,3 km.

Samo jezero gotovo ne bi

bilo tako divno, ko bi se

iz njegove gladine ne vzpe-

rljal prelep otoček, ki je

že od nekdaj privabljal tu-

riste. Na tem otoku so

cerkva, gostilna in mali

muzej.

Druga znamenitost tega

blejskega kota je njegov

grad, ki leži tik nad jeze-

rom na dobrih 100 metrov

visoki skalnati pečini. Sam

grad je preurejen v muzej

ter slehernemu turistu po

leg lepega razgleda nudi

tudi pogled v davne dni,

ki so tako polni zgodovine.

Bled je danes pristopen

vsakomur, saj ima poleg

razkošnih hotelov tudi pri-

jetna in cenena gostišča,

hkrati pa niz koticov, ki

so primerni tudi za tabor-

jenje. Od Ljubljane je

Bled oddaljen 55 km (od

Trsta 157 km). Poleg mo-

dernega cestišča je pove-

zan tudi z železnico med-

narodne relacije Muen-

chen - Ljubljana - Beo-

grad. Hoteli zasedajo le en

del jezerskega obrežja,

medtem ko je ostali del o-

brežja obdan s prelepiimi

parki, ali je ostal takšen

kot ga je skrojila sama na-

rava. Jezero je skoroda po-

vsod pristopno izletnikom

in kopalcem, saj krog in

krog jezera vodi tudi lepa

avtomobilska cesta. Tuji

kakor tudi domači turisti,

ki prihajajo na Bled z

lastnimi motornimi vozili,

se kaj radi ustavljajo tudi

v campingu, na zapadni

strani jezera.

Okolica jezera je resda

divna, saj je obdana s celo

vrsto gozdnatih hribov,

s katerih se nudi izletniku

prekrasna panorama na ce-

lo blejsko kotlinino in še da-

leč tja do visokih planin.

Posebno lep razgled nudi

hrib Straža, kamor je spe-

ljana tudi žičnica. Tu je

tudi mali bife, okrog kate-

rega pa je dovolj prostora

ne le za počitek, temveč

tudi za igre, kot n. pr.

badminton.

Bled je izhodišče pre-

krasnih izletov. V nepo-

sredni njegovi bližini je

prekrasna soteska Radov-

ne, poznana pod imenom

Vintgar (4 km daleč); mal-

ce vstran je prijetna vas

Vrba, kjer lahko občute

rojstvo hiso največjega

slovenskega pesnika Fran-

ceta Prešerna, a še malce

dalj nekdanje zloglasno

nacistično taborišče v Be-

gunjah z grobnico sloven-

skih talcev.

Z Bleda do Bohinja, kjer

je drugo še večje jezero, je

le 28 km, do lepega alpske-

ga letovišča v Gornjem

Mariboru in Kranjski gori 38

km, po lepi cesti čez Vršč

do Trente 62 km. Izleti so

reda neomejeni, da ne go-

vorimo posebej o možnosti

planinskih izletov do sla-

po Savice in Peričnika,

na Pokljuko (kamor je

prav tako možno priti z

motornim vozilom) in na

višje planine vse do Trig-

lavca, kamor se je seveda

treba napotiti z nahrbtni-

kom in gozdarci.

Lepot, s kakršnimi raz-

polagata Bled in njegova

okolica, z besedami res ni

moč opisati. Treba jih je

videti, kakor jih gledajo in

občudujejo številni Angli-

ci, Italijani, Švedi in še

kdove kateri, ki sleherni

leto v vse večjem številu

prihajajo na Bled.

Razvoju turizma so mno-

go pripomogli tudi lokalni

činitelji, predvsem Turis-

tistično društvo, ki je doslej

vložilo mnogo naporov ne

le za ureditev in olepšanje

tega letovišča, temveč tu-

di za vsestransko oskrbo s

turističnimi artikli, ki so

znčilni za Jugoslavijo in

za katere vlada veliko po-

vršanje. To so pred-

vsem predmeti domače o-

brti, od malih lesenih o-

kraskov do znamenitih i-

drijskih epik in ceneni

filigranskih izdelkov iz sre-

bra, brez katerih, kakor tu-

di ne brez lepih fotografs-

kih posnetkov, ne odhaja

domov noben turist.

MILOŠ MACAROL

Za take kopalke zadostuje res malo blaga

DA BODO VSI VARNI NA CESTI

Predvsem previdnost

Predpisi za motorje in automobile

Novi cestni zakon dela

preglavice zlasti avtomobi-

listom in motoristom, ker

ima mnogo predpisov in

odloča visoke globe; v ne-

katerih primerih tudi za-

porno kazen in odvzem so-

ferske knjižice. Odvzem so-

ferske knjižice pa pomeni

za poklicne soferje odpust

z dela in brezposelnost.

Za vožnjo z motornim

kolesom do 50 kub. cm je

treba imeti najmanj 14 let,

toda ni potrebna soferska

knjižica; za motorna vozila

do 125 kub. cm 16 let, toda

na vozilu se ne sme pelja-

ti druga oseba; od 18 let

naprej se lahko vozi vsako

vozilo in še ena oseba zra-

ven; od 21 let naprej pa

več oseb.

Za vozila do 50 kub. cm

ni potrebna soferska knji-

žica, za močnejša vozila,

tako motorje kot avtomobi-

le in tovornike pa je več

vrst izpizov in soferskih

knjižic.

Soferju, ki bi ga sodišče

obsodilo, ker je smrtno po-

vozil neko osebo ali po ne-

sreči zbežal, odvzamejo so-

fersko knjižico. Začasno pa

odvzamejo knjižico soferju,

ki je v enem letu večkrat

prekršil predpise zlasti gle-

de brzine, prednosti, prehi-

tevanja, zasenčenja, vinje-

nosti itd. Na inspektoratu

za motorizacijo bodo nam-

rečevali evidenco o vseh

hudih prekrških.

Soferske knjižice, ki so

bile izdane do 1. julija le-

tos, bodo veljale do 1. ju-

lija 1961, ko jih bo treba

obnoviti, oziroma zamenja-

ti z novimi, toda brez po-

novnega izpiza.

Poleg soferske in promet-

ne knjižice mora vsak vo-

zač skrbeti, da njegovo

vozilo v redu (luči, zavore,

signalne naprave itd.), ker

bo odslej večja kontrola in

globe so v teh primerih

precej visoke.

Ce imamo vse v redu, se

lahko odpeljemo z vozilom,

toda paziti moramo na vse

stare in nove predpise.

Predvsem naj vas ne oma-

mi slast po brzini. Po na-

seljih in mestih nikakor ne

smemo voziti nad 50 km na

uro; na ovinkih, križiščih,

ozkih cestah, pri solah, v

megli, v predorih moramo

zmanjšati brzo.

Na prosti cesti izven na-

selj in mest brzina ni ome-

jena, toda mora biti pri-

merna vozilu »Alfa Ro-

meo» n. pr. lahko drvi 120

do 140 km na uro, promet-

na policija pa vas bo usta-

vilca, če boste s topolnim

vozilom 90 km na uro. Tovor-

niki ne smejo voziti več

Prav tako morate postaviti

vozila na cestah. Vsako vo-

zilo se mora ustaviti pred

cesto, ki ima prednost. Če

